

ADEM SUAT

DİVAN
ŞİİRİ

DİJİTAL e-KÜTÜPHANE

isev.org.tr

Divan Şiiri

M. S. 950'lerde Türklerin İslamı kabul etmelerinden sonra İslam medeniyetinin her türlü sanat, kültür, inanç ve kurallarının etkisinde ortaya çıkan, Osmanlı döneminde ise en önemli eserlerini veren bir edebiyat çeşididir.

Zaman içinde "Enderun Edebiyatı, İslamî Edebiyat, Yüksek Zümre Edebiyatı, Havas Edebiyatı, Saray Edebiyatı, Klasik Edebiyat, Eski Edebiyat" gibi adlarla da anılan bu edebiyat en yaygın ismi olan Dîvân edebiyatı adıyla anılmış ve yaygınlaşmıştır. Bunun nedeni şairlerin manzumelerini topladıkları eserlere Dîvan denilmesidir.

Dîvan Şiirinde Nazım çeşitleri

Kaside

Genelde din ve devlet büyüklerini övmek amacıyla yazılan şiirlerdir. Kaside şairlerine kaside-gü (kaside söyleyen), kaside-sera ya da kaside-perdaz (kaside yazan) denir. Kasideler 6 bölümden oluşur

Gazel

Dîvan edebiyatında en çok kullanılan şiir yazma biçimidir Gazeller konularına göre de çeşitli isimlerle tanımlanır. Aşka ilişkin acı, mutluluk gibi içli duyguların dile getirildiği gazeller "aşıkane", içki, yaşama boş verme, yaşamdan zevk alma gibi konularda yazılanlara "rindane" denir. Aşıkane gazellere en iyi örnek Fuzûlî'nin gazelleri, rindane gazellere en iyi örnek ise Bâkî'nin

gazelleridir. Kadınları ve ten zevklerini konu edinen gazeller ise, örneğin Nedîm'in gazelleri, "şuhane", öğretici nitelikli gazellere, örneğin Nâbî'nin gazelleri, "hakimane gazel" denir. Gazeller eskiden bestelenerek okunurdu. Özellikle bestelenmek için yazılmış gazeller de vardır

Rubai

Kendine özgü bir ölçüsü olan 4 dizelik (mısralık) nazım birimidir. Rubailerde birinci, ikinci, dördüncü dizeler uyaklı, üçüncü dize serbesttir. İki beyitlik kıtalar biçiminde yazılmış rubailer de vardır. Bu türün tartışmasız en büyük şairi Ömer Hayyam'dır. Türk edebiyatında Mevlana'nın Farsça yazdığı felsefi rubailer bu türün hızla yayılmasına neden oldu. Kara Fazlî, Fuzûlî 16. yüzyılda bu türün en usta örneklerini verdiler. Cumhuriyet döneminin en büyük rubai ustası ise Yahya Kemal Beyatlı'dır.

Musammat

Gazel ve bazı kasidelere uygulanan bir tekniktir. Bendlerden kurulu nazım biçimlerine (murabba, muhammes, müseddes, müsebba, müsemmem, mütessa, muaşşer, terbi, tahmis, taşdir, tesdis, tesbi, tesmin, tes-i, taşir, terkib-i bend ve terci-i bend) verilen genel addir.

Terci-i bend / terkib-i bend

Uyakları gazel biçiminde düzenlenmiş "hane" adı verilen 5-10 beyitlik şiir parçalarının (genellikle 5-12 hane) "vasıta" denen ve sürekli yinelenen bir beyit ile birbirine bağlanmasından oluşan nazım biçimidir. Vasıta beyitinin her hanenin sonunda değişmesi durumunda şiir terkib-i bend olur.

Müsemmem

Sekiz dizeden oluşan bendler halinde yazılmış musammatlardır. Az kullanılmıştır.

Tuyuğ

Halk edebiyatındaki mani türüne benzer tarzda yazılmış musammatlardır. Tuyuk da denir. Çoğunlukla her beytinin birinci ikinci ve dördüncü dizeleri uyaklıdır. Sadece Türklere özgüdür.

Tahmis

Bir gazelin her iki dizesinin başına aynı ölçüde üç dize ekleyerek oluşturulan nazım biçimidir.

Tardiye

Beş dizelik bentlerden oluşan musammat türüdür.

Taşdir

Tahmisin değişik bir şeklidir.

Tesdis

Terbî ve tahmise benzer. Ancak başka bir şairin yazdığı bir gazelin her beytinin üzerine dört dize daha ekleyerek altılı beyitler haline getirilmesiyle oluşur.

Tesbi

Bir başka şairin bir gazelin her beytinin matlasına 5 dize daha eklenerek yedili beyitler haline getirilmesiyle kurulur.

Taşir

İkili dizelerle yazılmış bir gazelin her beytine 8 dize daha ekleyerek 10 lu beyitler haline getirilmiş gazel türüdür.

Tezmin

İkili dizelerle yazılmış bir gazelin her beytine 6 dize daha ekleyerek 8'li beyitler haline getirilmesidir.

Muaşşer

Aynı ölçüde onar dizelik bendlerden oluşan nazım biçimidir. İlk bendin on dizesi birbirleriyle, sonraki bendlerin ise ilk iki dizesi ilk bend ile uyaklıdır.

Muhammes

Aynı ölçüdeki beşer dizelik bendlerden oluşa nazım biçimidir.

Murabba

Aynı ölçüde dörder dizelik bendlerden oluşan nazım biçimidir.

Müseddes

Aynı ölçüde altışar dizelik bendlerden oluşan nazım biçimidir.

Müstezat

Arapça ziyade sözcüğünden gelir. Bir gazelin her dizesine bir kısa dize ekleyerek oluşturulan şiir biçimidir.

Şarkı

Dîvan şiirinde bestelenmeye uygun ölçü kalıpları ile yazılan ve çoğunlukla 4 dizelik bendlerden oluşan nazım biçimidir. Dörtlüklerden kurulan musammat da denebilir.

Dîvan Şiirinden Seçmeler

Bende Mecnun'dan çok âşıklık yeteneği var

Sadık âşık benim Mecnun'un ancak adı var

Övün ki senin var, ben gibi bir âşığın
Leyla'nın Mecnun'u Şirin'in eğer Ferhat'ı var

Ağırbaşlı kişiyim beni benzetme ey gül bülbüle
Derde sabrı yok onun her an bin çığılığı var

Gezme gafil ey gönlümün kuşu, aşk uzayında
Ki bu çölün geçit yerinde çok avcısı var

Ey Fuzûlî aşk yasağım kılma öğütçüden kabul
Akıl önlemidir o, sanma ki bir aslı var

Gönül kuşunun yuvası perişan saçlarındadır
Nerde olsan ey peri gönlüm senin yanındadır

Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan doktor
Kılma derman ki ölüm zehrim dermanındadır

Çekme etek naz edip âşıklarından korku kıl
Göklere açılmasın eller ki eteğini tutmadadır
Yumup naz uykulu gözlerini topla yüz parça gönlümü
Ki onun her parçası bir kirpiğinin ucundadır

Yetişir ki ayrılığındadır yaşamı kesme niteliği
O yaşam erbabına hayranım ki ayrılığındadır

Ey Fuzûli mum gibi mutlak açılmaz yanmadan
Sümbülü yüzünden düğümleşen iplik ki canındadır

Fûzûlî

Benî candan usandırdı

Benî candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı

Kamû bîmârinâ cânan devâ-yî derd eder ihsan
Niçin kılmaz banâ derman benî bîmâr sanmaz mı

Gamım pinhan dutardım ben dedîler yâre kıl rûşen
Desem ol bî vefâ bilmen inânır mı inanmaz mı

Şeb-î hicran yanar cânım töker kan çeşm-i giryânım
Uyârır halkı efğanım karâ bahtım uyanmaz mı

Gül'î ruhsârına karşû gözümde kanlu âkar sû
Habîbim fasl-ı güldür bû akar sûlar bulanmaz mı

Değildim ben sanâ mâil sen etdin aklımı zâil
Bana ta'n eyleyen gaafil senî görgeç utanmaz mı

Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rüsvâdır
Sorun kim bû ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı

Fûzûlî

Döktü omuzdan poşu saçığını
Açtı gönüller deli bayrağını

Ay yenisi gözde ne ülker satar

Değmeyicek kestiği tırnağını

Gözceğizim boyamak ister beni
Al boyayıp kan ile dudağını

Saldı gönül illerine afeti
Kurdu göz ırmağına otağını

Nice tabur dağıtır ol yosmanın
Saç dağıtıp eğmesi kalpağını

İçip içip kendi elinden anın
Duramayıp öpmüşüm ayağını

Çok sürünüp gözlemişim özleyip
Ayağını izini toprağını

Vermedi bir kimse Galib geçit
Kanda çevirdiyse söz ırmağını

Hazret-i Monla'yı bilenler bilir
Bilmeyenin kim çeke kulağını

Şeyh Galip

Bir dil ki bî mahabbet ola merhamet m'olur
Bir hanenin ki şem'ası yok meskenet m'olur

Acz ü niyâz olur gene olursa çâresâz
Yoksa gurur vâsita-ı mağfîret m'olur

Gayriye ilm ü ma'rifetinden senin ne sûd
Âlemde hüsn ü hulk kadar ma'rifet m'olur

Rahat mı kor bedende hurûş-i sirişk ü âh
Bî i'tidâl âb ü hevâ afiyet m'olur

Tâ key bu bûs-i dâmen ü dest ey harîs-i câh
Takdir müsait olmaz ise maslahat m'olur

Nâbi uçurduk âh hümâ-yı kanâati
Horsendlik gınâsı kadar saltanat m'olur

Nabî

Saçun durur kamu cânlar belâsı
Yalınız ben degülem mübtelâsı

Eger nefis ü v'eger 'akl u dil ü cân
Gözündür kamunun 'ayn-ı 'anâsı

Küsûf ile zevâle irmeyeydi
Yüzün nûrından olsa gün ziyâsı

Gele cân kokusu gülden meşâma
İrerse bâğa zülfünün hevâsı

Seni görüb nice kızarmasun gül
Yüzünde var durur âhir hayâsı

Olaydı nergisün gözleri Rûşen
Ayagun tozu olsa tûtüyâsı

Gerek kim sabr ide derde 'âşık
Ki bî-şekk sabrdur 'âşık devâsı

Seni diyen koya varlığın elden
Fenâdur 'âşık olanun bekâsı

İdiecek Ahmedî yüzün gülin vasf
Gerekmez bülbülün sâz ü nûvâsı

Ahmedi

Çeşmin mey-i işveyle mestâne değil mi yâ
Kasd-ı niğeh-i ineğin hep câne değil mi yâ

Olsa ne aceb âlem evzâına dil-beste
El-hak heme etvârın rindâne değil mi yâ

Olsam n'ola aşkınla rüsvâ-yı heme-âlem
Dil mest-i mahabbet cân dîvâne değil mi yâ

Ursa ne aceb kendin şem'-i ruhuna bî-bâk
Dil bezm-i mahabbetde pervane değil mi yâ

Gamzenden emîn olmak mümkün mi Neşâtî-veş
Hançer-be-kef-i fitne mestâne değil mi yâ

Neşâtî

Noldun inlersin felek hercâyı canânın mı var
Her makamı seyredir bir mâh-ı tabânın mı var

Benzini ey bûstân fasl-ı hazân mı etdi zerd
Yoksa başı taşra bir serv-i hırâmânın mı var

Ağlayıp feryâd edersin her nefes andelib
Hâr ile hem-sâye olmuş verd-i handânın mı var

Yoluna canâ revân etsen gerek canım dedim
Yüzüme bin hışım ile bakdı dedi canın mı var

Zülf-i dilber gibi ey Zâtî perişansın yine
Cevr-i bî-had yoksa bir yâr-ı perişanın mı var

Zâtî

Ölme gönül firaak ile îsâ-nefes gelür
Yanma ciger figaan ile feryâd-res gelür

Can bülbili teferrüc-i dîdâr kılmasa
Firdevs bostânı gözüne kafes gelür

Her bî-haber ne bile mahabbet safâsını
Nâ-merde aşk u derd hevâ vü heves gelür

Bilmez kimesne kaafîle-i dûstdan haber
Geh geh budur kulaguma bang-ı ceres gelür

Şeyhî ko peşpeşeyi dahı şehbâzı kıl şikâr
Sîmürg-i himet olana âlem meges gelür

Şeyhî

Gönlüm açılır zülf-i perişanını görgeç
Nutkum tutulur gonce-i handanını görgeç

Ra'nalık ile kamet-i şimşadı kılan yad
Olmaz mı hacil serv-i hıramanını görgeç

Çok aşka heves edeni gördüm ki hevasın
Terk etti senin aşık-ı nalanını görgeç

Naziklik ile gonce-i handanı eden zikr
Etmez mi haya la'l-i dür-efşanını görgeç

Sen hal-i dilin söylemesen n'ola Fûzûlî
El fehmi kılar çak-i giribanını görgeç

Fûzûlî

Hevâ ki şol senemün zülfini müşevveş ider
Kohusını irürür bu dimâğuma hoş ider

Hevâsı varlığumun toprağın göğse savurur
Ağzının suyu yürekde yüz bin âteş ider

Eni ki zülfi keşişleri eyledi gönüle
Cihânda ancılayın işi kankı ser-keş ider

Bilî kılı ne vücûdı ki saldı gîsûma
Zihî kol yarar onı özine ohşaş ider

Yüzünle gülşen içinde yanar gülün ciğeri
Anunçün ana sabâ şeb-nemün suyn reş ider

Sabâ hikâyet ider bülbüle cemâlünden
Kaçan ki yırtı yahasını gonca ol gaş ider

Ne ki iderse gözün dil-firîb ider sanemâ
Ne kılur ise saçun cümlesini dil-keş ider

Kadı Burhaneddin

Baka mülkün dilersen varını yok eyle dünya teg
Etek çek gördüğünden afitab-i alem-ara teg

Ta'ulluk zulmetin terci di hurşidine kıl matla'
Eger alemde bir gün görmek istersen Mesiha teg

Yeter tavus teg 'ucb kıl arayış-i suret
Vücudundan geçib alemde bir ad eyle Anka teg

Güher teg kılma tağir-i tabiat delseleler bağrın
Karar et her hevad an olma şur-engiz derya teg

Fuzulî kainat esbabının kıldın temaşasın
Nedametsiz tena 'um yok tasarufsuz temaşa teg

Fuzulî

Elüme bir kadeh sunarsa Dilşâd
Gide başdan humârum ola dil şad

Yıkuk gönlün yapılmak ister isen
Uralum 'îşe girü tâze bünyâd

Nişe bir dem olalum bî-mey ü ney
Bilürken 'ömr k'olur ney bigi bâd

Giceler itmişüz Sübbûha tesbîh
Sabûha virelüm bir subh-dem dâd

Ko evrâdı ki rahmet perdesinde
İnildüdür eser iden ne evrâd

İrem gülzârını yâd itme k'oldı
Cemâlünle cihânu uş cennet-âbâd

Ne cân kodı ne'akl u ne dil ü dîn
Gözün efsûnı zî câdû-yı üstâd

Yüzüni âyinede görmek için
Eridi 'aşkınun odında pûlâd

Gözünden Dicle akdı Ahmedî'nün
Yıkalı gönli Bağdâd'ını Dilşâd

Ahmedî

Dehanı hasreti huşk etmedik dehan mı kodu
Miyanı mihneti ham kılmadık miyan mı kodu

Meta-ı vaslına canım verdim amma kim
Aman o gamze-i hun-kar bende can mı kodu

Nice nişanlayabilsin gözüm o mekkarı
Nikaabını açıcak akıldan nişan mı kodu

O güne zalime arz-ı merama kim kaadir
Nigah-ı hışm ile lal etmedik zeban mı kodu

Nedim hak bu ki bender-geh-i belagatte
Kumaş-ı nazm-ı terin gezmedik dükan mı kodu

Nedim

Bilmez idim bilmek ağzın sırrını düşvar imiş
Ağzını derlerdi yok dediklerince var imiş

Aciz olmuş yıkmağa ahıyla kuhu Kuh-ken
N'eylesin miskin anun aşkı hem ol mikdar imiş

Taşa çekmiş halk için Ferhad Şirin suretin
Arz kılmış halka mahbubun aceb bi-'ar imiş

Ömrlerdir eylerim ahval-i dünya imtihan
Nakd-i ömr ü hasıl-i dünya heman bir yar imiş

Dün Fuzulî arızın görgeç revan tapşırıldı can
Laf edip derdi ki canın var emanet-dar imiş

Fuzulî

Zülf-i siyahı saye-i perr-i Hüma imiş
İklim-i hüsne anun içiün padişa imiş

Bir secde ile kıldı ruh-i aftarı zer
Hak-i cenab-ı dost aceb kimya imiş

Avazayı bu aleme Davud gibi sal
Bakî kalan bu kubbede bir hoş sada imiş

Görmez cihanı gözlerimiz yarı görmese
Mir'at-ı hüsni var ise alem-nüma imiş

Zülfün esiri Bakî-i biçare dostum
Bir mübtela-yı bend-i kemendi bela imiş

Bakî

Hoş geldi banâ mey-kedenin âb ü hevâsı
Billâh güzel yerde yapılmış yıkılâsı

Men'eyler imiş mes'ele-î aşkı müderris
Ey hâce anın vâr ise yaklaştı kazâsı

Gitmez o mehin râ gibi hançer kemerinden
Üftâdelerin öldürür âh işte burâsı

Zibâ yaraşır hil'at-i nâz ol boyu serve
İkî kolumû etsem anâ bel dolamâsı

Dikkatler ilê seyr ederiz yârı serâpâ
Görmez mi idik biz de eğer olsa vefâsı

Dünyâ değer ol mâh-likâ dilber-i garrâ
Yûsuf'ta dahî yoktur anın hüsn ü behâsı

Meddâh olalî çeşm-i gazâlânına Bâkî
Öğrendi gazel tarzını Rûm'un şuarâsı

Bakî

Hattım hîsabın bil dedin gavgalara saldın beni
Zülfüm Hayalîn kıl dedin sevdalara saldın beni

Geh ebr veş giryan edip geh bâd veş püyân edip
Mecnun-ı sergerdan edip sahralara saldın beni

Vaslım dilersin çün dedin lûtf edeyin olsun dedin
Yârın dedin birgün dedin ferdâlara saldın beni

Yusuf gibi izzette sen Yakub veş mihnette ben
Dîl sakın-î beytül hâzen tenhalara saldın beni

Bakî sıfat verdin elem ettin gözüm yaşını yem
Kıldın gârik-î bahr-î gâm deryalara saldın beni

Bakî

Ahde vefâ eylemedün öyle mi
Terk-i cefâ eylemedün öyle mi

Bir dem ayağın tozını gözüme
Kuhl-i cilâ eylemedün öyle mi

Gül yüzüne karşı gönül bülbülin
Perde-serâ eylemedün öyle mi

Şemme-i zülfünle meşâmın dilün
Gaaliye-sâ eylemedün öyle mi

Ahmed'i öldüriserin der idün
Ahde vefâ eylemedün öyle mi

Ahmed Paşa

Bir lebi gonca yüzü gülzar dersen işte sen
Har-ı gamda andelib-i zar dersen işte ben

Lebleri mül saçları sünbül yanığı berk-i gül
Bir semenber serv-i hoşreftar dersen işte sen

Payine yüzler sürer her serv-i dil-cuyun revan
Su gibi bir aşık-ı didar dersen işte ben

Zülfü sahir turrası tarrar şuh-ı şivekar
Çeşmi cadü gamzesi mekkar dersen işte sen

Firkatinde teşne leb hatır perişan haste dil
Künc-i gamda bi-kes ü bi-mar dersen işte ben

Gözleri sabr u selamet ülkesini tarac eden
Bir amansız gamzesi Tatar dersen işte sen

Bakîya Ferhad ile Mecnun-ı şeydadan bedel
Aşık-ı bi-sabr ü dil kim var dersen işte ben

Bakî

Bakî'nin Son Şiiri

Alayış-i dünyadan el çekmeye niyyet var
Yakında adem dirler bir şehre azimet var

Uçdı bu fezalardan mürg-ı dil-i nalanım
Aram idemez oldum efkar-ı seyahat var

Nuş eylese bir aşık ta haşre dek ayılmaz
Bezm-i feleğin bilmem camında ne halet var

Bu halet ile ey dil sağ olmada alemde
Derd-ü gamı dilberle ölmekte letafet var

Ser terkine ka'ildir dünyaya gönül virmez
Terk ehlinin ey Bakî başında sa'adet var.

Bakî

Lâleler sahn-ı gül-istânda kadeh-nûş oldular
Güft-ü-gûy-i bülbüle güller kamu gûş oldular

Üstühân-i sineden emvâc peydâ etdiler
Her riyâzet ehli bir deryâ-yi pür-cûş oldular

Hakkı biz bulduk deyu zann etmesün ashâb-ı kaal
Cûylar çün erdiler deryaya hâmûş oldular

Askeri nefis ü hevâyâ çekdiler âhı livâ
Halka halka dâğlar birle zırh-pûş oldular

Ben Hayalî bir şikârın alıcı şeh-bâz idüm
Kapdı serverler beni nâ-geh karakuş oldular

Hayalî

Kâmet mi bu yâ fitne-i ber-pâ-yı kıyâmet
Salınsa tutar 'âlemi gavgâ-yı kıyâmet

Reftâr değıl 'âleme bir turfa belâdur
Seyr iden ider sanki temâşâ-yı kıyâmet

Dehre bu kadar velvele verince hırâmın
Sarsılsa n'ola zelzeleden cây-ı kıyâmet

Olursa kıyâmetde kadin gibi dilâşûb
Cân ile ider halk-ı temennâ-yı kıyâmet

Dil-dâde-i kaddinde kalır mı dahi nâmûs
Hakk eylesin kimseyi rüsvâ-yı kıyâmet

Rüsvâ-yı dü kevn itdi beni ol kad ü kâmet
Şimdengeri ne bîm ü ne pervâ-yı kıyâmet

Nef'î gibi yok pâyına yüz sürmeğe çâre
Tutsam n'ola dâmânını ferdâ-yı kıyâmet

Nef'î

Göster güzelim hüsnüne hayran olayım ben
Firkatte iken diline şadan olayım ben

Ağyar ile sohbetler idüp bade içersin
Layık mı görüp hak ile yeksan olayım ben

Düşürme siyah zülfünü gerdana dökülsün
Zülfün teline ey peri kurban olayım ben

Ey nazeninim lutfun ile iznin olursa
Bir gece girip koynuna uryan olayım ben

Be Gevheri kulunu nice derde düşürdün
Bir buse virüp derdime derman olayım ben

Gevherî

Zihî safa diyecek âlemin nesin gördük
Sitemden özge dahî hem-demin nesin gördük

Humarı derd-i ser ü neşvesi bükâ-engiz
Bu bezm-gâhda câm-ı Cem'in nesin gördük

Nişân-ı tîr-i sitem olduğundan özge meğher
Derûn-i sinede dâğ-ı gamın nesin gördük

Hemîşe hâl-i ruhun dâmeniyle setr eyler
Biz ol dü zülf-i ham-ender-hamın nesin gördük

Neşâtiyâ keder-i keşf-i râzdan gayrı
Akan bu dîde-i terden demin nesin gördük

Neşâti

Âh çok çok sevdüğüm sanma ki az az ağlaram
Nâle eyler dururam derd ile durmaz ağlaram

Vireli yile karârımı hevâ-yi zülf-i yâr
Ebr-veş ne yirdeyem ne gökde durmaz ağlaram

Dil miyân-ı cûy-i gamda sen kenara çekmedim
Anun için her dem ey serv-i ser-ef râz ağlaram

Nâya dem-sâz ideli nâlem o rûh-efzâ benüm
İrdüğince sem'üme âvâze-i sâz ağlaram

İsfahan'ı ve Irak'ı Zâti'yâ seyr eyleyüb
Bu makaama gelmeğe itdükçe şeh nâz ağlaram

Zâti

Dimen Mecnûn'a fenn-i aşkı tekâmîl itdi kâmindür
Benüm yanumda ol dîvâne bilmez nesne câhildür

Anunçün habs ider peykânunı dil ey kemân-ebrû
Ki ol bir kâfir-i bî-dîn elinden geldi bir dildür

Gönül uslu isen ol vâlih ü şeydâsı bir hûbun
Şu kim dîvânesidür bir perînün rind ü âkıldür

Dögünsem n'ola taşlarla bugün ol Yûsuf-i hüsnün
Kefine kim direm korsa terâzu-vâr mâildür

Hayâfî rûze-i gamda hilâle döndüğü bu kim
Senün îd-i cemâlün görmedi ey mâh bir yıldur

Hayalî

Çoktan ey saki gelip sinemde mihman olmadın
Derdime destindeki sagarla derman olmadın

Mahsın mehden güzelsin belki amma neyleyim
Ah bir şeb burc-i ağuşumda taban olmadın

Hayli demdir ki belin koçmağa kasd etdikçe ben
Naz ile benden yine bana girizan olmadın

Kande buldun böyle dil-keş nazmı hayranım Nedim
Cam-ı mey nuş etmedin hem-bezm-i canan olmadın

Nedim

Gerçi gencîne-i âlemde cevahir bulunur
Cevher-î zât ile ârâste nâdir bulunur

Hünerin var ise bir şehirde bir ârif bul
Yoksa her karyede bir nice bahâdir bulunur

Saha-i sîne bir endîşeden olmaz halî
Tekyedir tekyede elbette misafir bulunur

Her zaman hâtıra, endîşe-i rahat gelmez
Adet-i şehir budur mü'min ü kâfir bulunur

Güç neşâtın kademin kalbe alıştırmaktır
Yoksa gam her ne zaman istese hâzır bulunur

Yağsa bârân gibi gökten katarât-ı âmâl
Yine bed tâlî' olan hâib-ü hâsir bulunur

Destres ma'ni-i nâgüfteye müşkil yoksa
Nâbi yâ köhne suhan bizde de hâzır bulunur

Nabî

'Aceb bu derdümün dermânı yok mı
Ya bu sabr itmegün oranı yok mı

Yanaram mûmlayın başdan ayağa
Nedür bu yanmağun pâyânı yok mı

Güler düşmen benüm ağladığıma
'Aceb şol kâfirün îmânı yok mı

Delübdür ciğerümi gamzen okı
Ara yürekde gör peykânı yok mı

Gözi hañçerlerin boynuma çaldı
'Aceb ol zâlimün im'ânı yok mı

Su gibi kanımı toprağa kardun
Ne sanursın garîbün kanı yok mı

Cemâl-i hüsnüne mağrûr olursın
Kemâl-i hüsnünün noksânı yok mı

Begüm Dehhânî'ye ölmezdin öndin
Tapuna irmeğe imkânı yok mı

Denhani

Ağlasa âşık belâ-yı hicr ile nâlân olup
Gözleründen akan anun yaş yerine kan olup

Geh cefâ kûhı gubârından örünse kisveti
Geh belâ vadisini geşt eylese 'uryân olup

Her ne denlü cevrler görse vefalar eylese
Her ne denlü gülseler hâline ol giryân olup

Gam beyabanına her gün eylese seyr ü sefer
Her gice mihnet- serâ-yı firkate mihmân olup

Râz-ı 'aşkı aşikâr itmeğe takat bulmasa
Sinesinde nâvek-i dil-dûzlar pinhân olup

Avni (Fatih Sultan Mehmed)

Cân bilmezem ol turra-i Hindû'ya mı düşdi
Yâ bu dil-i gam-perver o ebrûya mı düşdi

Gözümde hayâl-i lebün eğlenmemek ister
Bilsem ne iver yohsa şeker suya mı düşdi

Görüp kadûnün 'aksini dîdemde didi dil
Ol serv-i çemen sayesi bu cûya mı düşdi

Bir lahza karâr idemez ansuz dil-i miskîn
Yohsa gene bu kamet u ebrûya mı düşdi

Âh ol dili Cem neyleye kim gamdan usanmaz
Vardı gene bir gözleri âhûya mı düşdi

Cem Sultan

Bî-dilem dilsitândan ayrıldum
Âh ki ârâm-ı cândan ayrıldum

Eşiği hasretinde hâk olsam
Yiridür ki âsumândan ayrıldum

Ne tan Ülker gibi inerse yaşum
Meh-i nâ-mihribândan ayrıldum

N'ola micmer gibi yanarsa içüm
Bezm-i şâh-ı cihândan ayrıldum

Gemi gibi denizde sergerdân
Yürürem bâd-bândan ayrıldum

Şeb-i mihnetde telh-îş oluban
Şem'-i şîrîn-zebândan ayrıldum

Sındı seng-i cefâda sabr ayağı
Düşdüm uş kârbândan ayrıldum

Bende Ahmed gibi garîbem kim
Cândan ü hânümândan ayrıldum

Ahmet Paşa

Haddeden geçmiş nezâket yâl ü bâl olmuş sana
Mey süzülmüş şîşeden ruhsar-ı âl olmuş sana

Bûy-i gül taktîr olunmuş nâzın işlenmiş ucu
Biri olmuş hoy birisi dest-mâl olmuş sana

Sihr ü efsûn ile dolmuşdur derûnun ey kalem
Zülfü Hârut'un demek mümkin ki nâl olmuş sana

Şöyle gird olmuş Firengistân birikmiş bir yere
Sonra gelmiş gûşe-i ebrûda hâl olmuş sana

Ol büt-i tersâ sana mey nûş eder misin demiş
El-amân ey dil ne müşkil-ter suâl olmuş sana

Sen ne câmın mestisin âyâ kimin hayrânısın
Kendin aldıldın gönül n'oldun ne hal olmuş sana

Leblerin mecrûh olur dendân-ı sîn-i bûseden
Lâ'lin öptürmek bu hâletle muhâl olmuş sana

Yok bu şehir içre senin vafettiğin dilber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana

Nedim

Beni çevrile öldürse dimen ol yâra kanlıdur
Hafâl olsun ana kanum yiğitdür delikanlıdur

İşitdüm kim rakîb ölmüş habîbün ömri çok olsun
Kapudan bir seg eksilmiş anı sanman ziyânludur

O mâhı nâ-gehân görsem bana söylemeyüb geçse
Kalur barmağum ağzumda gören dimez ki canlıdur

Dimişdi öldürem seni ferah ol tîg-i hışmümla
Dirîgaa ahdine durmaz sanasun Karamanlu'dur

Necâtî ey peri-çihre igen üf tâde ohnişdur
Yüzünün rengi zerd olmuş gözünün yaşı kanlıdur

Necâtî

Bahâr oldı vü bûstânlarda bülbül
Kılır gül 'aşkına feryâd u gulgul

Bu 'ömr ile çemende hîç inanma
Ki bir haftadan artuk dirile gül

Gülün 'ömri azına gözüm ağla
Yazun tîz geçdiğine ağız aç gül

Kime bir 'afiyet geldi cihânda
Kim ana irmedi yüz bin tezelzül

Bu dünya 'izzetine garre olan
Delim tarta temennâ vü tezelzül

Cihânun ârzûsı cânun almak
Senün fikründe esbâb-ı tecemmül

Çegâne ölüm anup eyde ten ten
Karâbe 'ömre gülüb kıla kâl kul

Ola Gülşehrî gâfil kendüden kim
Anun zikrinde kılmagıl tegâfül

Bize kim gerekise cevır kılsın
Bizüm teslîm geldi vü tecemmül

Gülşehri

Âşık kaçan ki nâvek-i âh-ı seher çeker
Göklerde mihr ü mâlî yüzine siper çeker

Gâhî kemân-ı mihnet ü gâhî hadeng-i âh
Meydân-ı gamda âşık-ı miskin neler çeker

Bir gün sen âfitâba mukaarin olam diyü
Mâlî-ı felek yıl on iki aydur sefer çeker

As bari dâr-ı zülfüne bir kezden it halâs
Cellâdı gamze bizi nice bir iler çeker

Zülfün ki arifane eğilüb öper lebün
Bir rinddür ki câm-ı şarâbı çöker çeker

Râz-ı lebini mest gözinden sorar gönül
Nâzûglük ile ağzını arar haber çeker

İtme igende dîde vü dilden şikâyeti
Kim cevr-i ışkı pâdişeh-i bahr ü ber çeker

Râgıb görür kaşun ile zülfün kemendini
Ânim içün Necâtî bu denlu gerer çeker

Necâtî

Bir devlet için çarha temennâdan usandık
Bir vasl için ağyâra müdârâdan usandık

Hicrân çekerek zevk-i mülâkâtı unutduk
Mahmûr olarak lezzet-i sahbâdan usandık

Düştük katı çokdan heves-i devlete ammâ
Ol dâ'îye-i dağdağa-fermâdan usandık

Dil gamla dahi dest ü girîbândan usanmaz
Bir yâr için ağyâr ile gavgâdan usandık

Nâbî ile ol âfetin ahvâlini nakl et
Efsâne-i Mecnûn ile Leylâ'dan usandık

Nabî

Gönülüne ben dedim ki kandesin
Gamzesinün oklarıyla kandasın

Gîsusiyle bende düşdüm dir gönül
Didüm ana n'ola çünkü bendesin

N'ola öpdüm gözüme sürdüm seni
Sen dahi 'âlemde bir tur-vendesin

Bendesin sen bendeyim ben tapuna
Bendeyim ben niçe ki sen bendesin

Gözlerüm giryân ü biryândur gönül
Leblerün şekker özün pür-handesin

Kadı Burhaneddin

Âşıkta ta'n etmek olmaz mübtelâdır n'eylesin
Âdeme mihr ü mahabbet bir belâdır n'eylesin

Gönlü dilberden kesilmezse acep mi âşıkın
Gamzesiyle tâ ezelden âşinâdır n'eylesin

N'ola ta'yin etse zabt-ı mülk-i hüsnü gamzeye
Zülfü bir âşüfte-i ser-der-hevâdır n'eylesin

Zülfüne kalsa perîşân eylemezdi dilleri
Anı da tahrîk eden bâd-ı sabâdır n'eylesin

N'ola olsa muztarib hâl-i dil-i uşşâkdan
Sînesi âyîne-i âlem-nümâdır n'eylesin

Olmasa Nef'î n'ola dil-beste zülf-i dilbere
Tab'-ı şûhu dâma düşmez bir Hümâdır n'eylesin

Nef'î

Gönlümi dîvâne kılan zülf-i pür sevdâsıdır
Cânımı pervâne iden şem'-i bezm-ârâsıdır

Kabrüm üzre serv dikün şem' yakun dostlar
Çün beni hâk eyleyen şevk-ı ruh u bâlâsıdır

Gül yüziyle zevk u şâdînün birin on eyleyen
Gülsitân-ı hüsn içinde kâmet-i ra'nâsıdır

Ziyet olmaz gülsitân içinde gül açılmasa
Rûyına revnak viren yârun ruh-ı zîbâsıdır

Taze 'aşık taze dîvâne mesel meşhûrdur
Gitdi Ferhâd ile Mecnûn 'aşkınun gavgâsıdır

'Adliyâ hükmün anuñçün nâfiz oldı 'âleme
Yazılan 'unvânda yârun kaşı tigrâsıdır

Adlî (II. Bayezid)

Kudret nefesi yiryüzüne urdı yine sûr
Hükmoldı şol olmüş hacîle kim dirilidür

Yarıldı çiçek yardı yiri durdı sakından
Yüz dutdı Hak'a cümle 'aceb maksûdı nedür

Maksûdları şol göreler Tanrı nûrını
Ölüb yine dirilmeyene doğmadı bu nûr

Değme birinün hâlini aydam sana bir bir
Kimi sevinür vuslat ile kimisi mehcûr

Gül buldı anun vuslatını güldiği andan
Bin bülbüli bir gülmegile eyledi mestûr

Çegdüm çiçeği kamudan ön geldiği niyçün
Benzi sarısı andan sayruluğı hâlini aydur

Nergis dahı içmişdi anun 'aşk şarâbın
Ayılmadı andan berüdü gör nice mahmûr

Ağyâr bize ansuzda elin suna diyüben
Sûsen eline hançer alub oldı bahâdır
Bû cümle çiçek kim bezenüb geldi cihâna
Bu mülke bular gelmedi tâ gelmedi mestûr

İbretle nazar eyleyü bak tâ ki göresin
Elinde dutar her biri bir nâme vü menşûr

Bu ibreti kim 'Âşık'a rûzi'yledi Allâh
Beklim bakuban şöyle zîbâ görmedi Mansûr

Âşık Paşa

Bî-safâ-yı aşk olup bî-derd-i yâr olmak da güç

Bir sitem-ger âfetin cevriyle zâr olmak da güç

Evc-i istiğnâda pervâz etmedikçe mürğ-i dil
Pâyband-i aşk ile âşûf te-kâr olmak da güç

Bir nigâh-ı gamzeye takat getürmezken gönül
Günde bin tîr-i cefâyâ sîne-dâr olmak da güç

Va'de-i ferdasına gâhî ederdim i'timâd
Hayret-âlûd-i belâ-yi intizâr olmak da güç

Gerçi yok takat Neşâtî seyr-i dîdâr etmeğe
Gûşe-gîr-i hasret-i dîdâr-ı yâr olmak da güç

Neşâtî

Yoklamazsın hîç var mı dilde dâğın yâresin
Böyle mi gözler güzeller âşık-ı bîçâresin

Âh ile derdi bilinmez âşık-ı bîçârenin
Çâk çâk ede meğer âhı dil-i sad-pâresin

Gördüğün öldürmedir kârı o hûnî gözlerin
Koymaz anınçün elinden gamzeler gaddâresin

Zülfüne bend etmesin yâ n'eylesin Mecnûn gibi
Zabta kâdir olmayan âşık-ı dil-âvâresin

Halka-i zülfünden eyler dil temâşâ ruhların

Vermese hurşide n'ola revzen-i nezzâresin

Derdin izhâr etmek ister dâ'imâ Nef'î sana
Sen de lutf et yokla bir gün dilde dâğın yâresin

Nef'î

Adû-yi zâg elinden bir tezerv-i şîve-kâr aldum
Dahi ben şâh-bâz-ı ışk olaldan bir şikâr aldum

Yine bürc-i bedenden cân sevincümden çıkayazdı
Nigârün gönline girdüm demürden bir hisar aldum

Sarub pehlûye tigung zahmuu şöyle safa sürdürdüm
Sanasın yanuma bir serv-kaamet gül-izâr aldum

Melâmet mülkini açdum ser-â-ser tîg-i ahumla
Bugün ben pâdişâh-ı mülki ıskam bir diyar aldum

Nukuud-ı sabr ü dil virdüm metâ-ı derdine yârun
Görenler Zâti'yâ canlar virür bir yadigâr aldum

Zâti

Cân bana bâr-ı girân olurdu cânân olmasa
Cân olurdu derd ü gam cismümde ger cân olmasa

Ârzû-yi halka-i Beyt-ül-harâm olsun harâm
Ger hayâl-i halka-i zülf-i perîşân olmasa

Cennet-i kûyında kalurdum ger olmasa rakîb
Ravzadan Âdem kaçan çıkardı şeytân olmasa

Derd-i cânân ile dil şol denlü ülfet tutdı kim
Kâş ki cümle cihân derd olsa dermân olmasa

Kirpiğün zahm urıcak bağrumı gamzendür delen
Tîr igende kâr-ger olmazdı peykân olmasa

Cân ü dilde tîr-i gamzen üzre bir ceng oldu kim
Kan olurdu arada sinemde pinhân olmasa

Gam yimezdüm dil sarayın yıkduğıyçün rûzigâr
Hayl-ı sultân-ı hayâlün anda mihmân olmasa

Hattunun hükmin dutardım câna tezvîr olmasa
Zülfünün çevrin çekerdüm nâ-Müselmân olmasa
Didüm ağlarken başum top eyle çevgân zülfüne
Didi çevgân gösterürdüm sana bârân olmasa

Bâğ-bân zülfün harîf olmazdı hüsnün bezmine
Mâ-hazar avcında şol sîb-i zenahdân olmasa

Sen giderken sûzumu f-il-cümle teskîn itdi eşk
Bana âhır demde rahm itmezdi insan olmasa

Ahmed'ün aşkı zebûrın ezber it k'olmaz beyân
Ma'nîşi gül hüsninün bülbül gazel-hân olmasa

Ahmed Paşa

Merhabâ hoş geldin ey rûh-ı revânım merhabâ
Ey şeker-leb yâr-ı şîrîn lâ-mekânım merhabâ

Çün lebin câm-ı Cem oldu nefha-i Ruhu'l-Kudüs
Ey cemilim ey cemâlim bahr u kânım merhabâ

Gönlüme hiç senden özge nesne lâyıık görmedim
Sûretim aklım ukûlüm cism ü cânım merhabâ

Ey melek sûretli dil-ber cân fedâdır yoluna
Çün dedin lahmike lahmi kana kanım merhabâ

Geldi yârim nâs ile sordu Nesîmî neçesin
Merhabâ hoş geldin ey rûh-ı revânım merhabâ

Nesimî

Kime mecbûrum o sîmîn-bere sor sorma bana
Derdim ol şûh perî-peykere sor sorma bana

Âşıkın kametini cevri ile kim dâl itdi
Şu duran dil-ber-i dal-haçere sor sorma bana

Doğrusu âşıkı sevmez mi sever mi bilemem
Anı sen var o kaddi ar'ara sor sorma bana

Seni sayd eyleme mümkün mi didim dil-dâra
Didi bin nâz ile sîm ü zere sor sorma bana

Pek kes-â-kes veremem sana cevâb ol şuhun
Geldi mi hatt-ı ruhu berbere sor sorma bana

Geldi mi âleme Vâsıf gibi erbâb-ı suhen
Oku dîvânını şâirlere sor sorma bana

Enderunlu Vasıf

Dil ki gözün sihrine meftûn değil
Sengdür ol kaabil-i efsûn değil

Didi görüb Leyli'yi bir müddeî
Bu hod igen çâpük ü mevzûn değil

Leyli gülüb sözine anun didi
Ben ne diyem buna ki Mecnûn değil

Yoluna ey Husrev-i Şîrîn-dehen
Dîde mi var kim yaşı Gül-gûn değil

Lâ'lün için dem mi olur k'Ahmed'ün
Gonca gibi yüreği pür-hûn değil

Ahmet Paşa

Lale-hadler yine gülşende neler etmediler
Servi yürütmediler goncayı söyletmediler

Taşradan geldi çemen mülküne bigane deyu
Devr-i gül sohbetine laleyi iletmediler

Adeti hubların cevr ü cefadır amma
Bana ettiklerini kimselere etmediler

Hamdü-li'llah mey-i can- bahş ile sakilerimiz
Ab-ı hayvan ile Kevser suyun istetmediler

Hel ol kaşları ya okları peykanlarını
Sineden çekmediler yüreği oyanatmadılar

Bin güzeller bulunur Yusuf'a manend amma
Bu kadar var ki bular kendülerin satmadılar

Ey Necâtî yürü sabr eyle elinden ne gelir
Hublar cevr ü cefayı kime öğretmediler

Nedim

Ölmüş tenüme 'aşkı anun rûh değül mi
Gamzesi ile dil dahi mecrûh değül mi

'Aşkıyla kavuşdı gönülüm yolına anun
'Aşkıyla kahilan kapu meftûh değül mi

Kirpüği ne kıldığını sen sanma mu'ammâ
Gönülde anun yâresi meşrûh değül mi

Bin yılda eğer Nûh yaşadığısa bin yaş
Ol yaş bana bir lâhzada memnûh değül mi

Ma'sûk ile 'âşık bir olur 'aşk oduyla
Mâdih dahı pes hem yine memdûh değül mi

Kadı Burhaneddin

Bezm-i safâya sâgar-ı sahbâ gelür gider
Gûyâ ki cezr ü medd ile deryâ gelür gider

Açıldığıın haber verir ağyara gül gibi
Dâim bize nesîm-i sebük-pâ gelür gider

Olmaz yine marîz-i mahabbet şifâ-pezîr
Rûy-i zemine bir dahi îsâ gelür gider

Sultân-ı gam nişîmen idelden derûnumu
Sahrâ-yi kalbe leşker-i sevda gelür gider

Bir gün demez o şûh ki âyâ muradı ne
Çokdan bu kûya Nâbi-i şeydâ gelür gider

Nabî

Dil-i zârı haste kıldı ne yaman nezâredir bu
Şeb-i gemda koydu hâlin ne siyeh sitâredir bu

Açılıb gül-i terinden mey içerdi sâgaından

Ele al ki hançerinden dil-i pare paredir bu

O periyi âh-i şeb-gîr ede câmehâba teshîr
Olunur mu lûtfu ta'bîr ne hoş istiharedir bu

Felekâ dokuz seffinen gümeder habâbveş dil
Hazer eyle cünbişinden yem-i bikenâredir bu

Der imiş görüp ol âfet bu tahammülüm cefâya
Dil-i Nâilî değildir kopa seng-i hâredir bu

Nailî

Hikâyet-i gam-ı hicrân-ı yârı mı diyelüm
Şikâyet-i sitem-i rûzigârı mı diyelüm

Ya hod bu şîşe-i nâzük-mizâc gönlümüze
O seng-dilden iren inkisârı mı diyelüm

Edeb değül gile cevr ü cefâ-yi canandan
Ne hûb özr diler rûy-i yârı mı diyelüm

Yazub letâif-i hüsnin beyân varaklana
Benefşe berg-i gülün perde-dârı mı diyelüm

Girili girih resen-i müşg-bârı mı analum
Dizin dizin güher-i âb-dârı mı diyelüm

Ya âb-ı lûtf-ı izârın mı yâ kenârında
Letafet ile biten sebze-zârı mı diyelüm

Visale va'de virür gamzen ana biz inanub

Kabûl-i mesttin olur i'tibârı mı diyelüm

Gönülde sûzen-i gam var usanmadan biz ana
Hayâlün ayağınun reh-güzârı mı diyelüm

Belâlu bülbülin anub sorarsa Ahmed dost
Gülün firaakını yâ zahm-ı hârı mı diyelüm

Ahmed Paşa

Bâğ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûzgârın görmüşüz

Çok da mağrûr olma kim meyhâne-i ikbâde
Bir hezârân mest-i mağrûrun humâin görmüşüz

Top-ı âh-ı inkisâre pâ-y-dâr olmaz yine
Kışver-i câhın nice sengîn-hisârın görmüşüz

Bir hurûşîyle eder bin hâne-i ikbâli pest
Ehl-i derdin seyl-i eşk-i inkisârın görmüşüz

Bir hadeng-i cân-güdâz-ı âhdır sermâyesi
Biz bu meydânın nice çâpûk-süvârın görmüşüz

Bir gün eyler dest-beste pâ-y-gâhı câygâh
Bi'-aded mağrûr-ı sadr-ı i'tibârın görmüşüz

Kâse-i deryûzeyeye tebdîl olur câm-ı murâd
Biz bu bezmin Nâbîyâ çok bâde-hârın görmüşüz

Nabî

Çıkalı göklere âhım şereri döne döne
Yandı kandîl-i sipihrin ciğeri döne döne

Ayağı yer mi basar zülfüne berdâr olanın
Şevk u zevk ile verir can ü seri döne döne

Sen durup rakedesin karşına ben boynum eğem
İne zülfün koça sen sîm-beri döne döne

Sen olasın deyü yer yer asılıp âyineler
Gelene gidene eyler nazarı döne döne

Ey Necâtî yaraşır mutrıbı şeh meclisinin
Rakedip okuya bu şi'r-i teri döne döne

Necâtî

Dem nü var kanlu yaşum çihreme yol eylemeye
Gün mü var leşker-i gam cana nüzul eylemeye

Yok yerüm kûy-i münâcâtta havfum bu beni
Bu melâmetle hârâbat kabul eylemeye

Var mı bir kaaleb-i mahbûb-i melek-sîmâ kim
Pertev-i hüsn-i ezel ana hulûl eylemeye

Âferinler ola şol âşık-ı mihnet-keşe kim
Başına üşe gam-ı dehr melûl eylemeye

Yârdan kat'-ı recâ etme Hayâlî zinhâr
Sana bir cevâ ü cefâ var mı ki ol eylemeye

Hayalî

Didüm visâline irmek didi hayâl-ı muhâl
Didüm cemâlünü görmek didi mübârek fâl

Didüm yüzümü yüzüne didi sürme yüzün
Didüm tozunı gözüme didi ki sürmedür al

Didüm ki kaametün âfet didi ne togru haber
Didüm ki kaşlarun eğri didi ne egri hayâl

Didüm yitürdi kemâlün didi eyâ noksân
Didüm irürdi cemâlün didi güneşe zevâl

Didüm ki Şeyhî'yi ışkun didi ki öldüriser
Didüm harâmi gözüne didi kanı halâl

Şeyhî

Zihî devlet ki gözlerüm yüzünden oldı nûrânî
Visâlün lutf idüb savdı başumdan girü hicrânî

Severem sini cân bigi hatâ didüm ma'âza'llâh
Ne mîkdârı ola cânun ki benzedem sana cânı

Yüce boyun kılur bende çemende serv-i âzâdı

Yüzün mihri ider tâbân felekde mâh-ı tâbânı

Eger emseyidi sinün leb-i la'lünden İskender
N'iderdi isteyb bunca cihânda âb-ı hayvânı

Egerçi cem'e şem' isen bugün her cem' arasında
Perîşân kılma saçunı esirge ben perîşânı

Bugün çün hüsn devrânı senündür eyü adıla
Süre gör devr-i hüsnüni ki geçer hüsn devrânı

Cemâlün iy büt-i Çînî cihânı dutdı ser-tâ-ser
Nite kim Rûm ilin ş'riyle bugün dutdı Dehhânî

Denhani

Yokmuş bir aha ey gül- i rana tahammülün
Bağrın ne yaktın ateş- hasretle bülbülün

Yek-rengdir zeban-ı hakikatte hüsn ü aşk
Bang-i hezar şu'lesidir ateş-i gülün

Duzah-nişin-i ateş-i fakr olduğun kalur
Ey ahiret-harab tehdidir tevekülün

Tekrarlarla şüpheleri daniş anlama
Gel arif ol ki ma'rifet olsun tecahülün

Merdanelik asaleti meydanda bellidir

Hayber günü babasını kim sordu Düldül'ün

Galib maarifin de sefası değer veli
Canan vafıdır hele aslı tegazzülün

Şeyh Galip

Karar u sabrum alan zülf-i bî-karârundur
Harâb iden beni şol çeşm-i pür-humârundur

Hadeng-i gamzeni peyveste ey kemân-ebrû
Ciğerde sakladuğum bu ki yâdigârundur

Cihan şikârına şeh-bâz-ı zülfünü salagör
Kebûter-i dil ü cân hod senün şikârundur

Harâret-i teb-i hicranı def' iden dilden
Bu boynumuzdaki meftûl-i tâb-dârundur

Aceb mi bağ kenarında dursa lâle hacîl
Ki lâle-zâr-ı cemâlünde hâr ü zârundur

Nazar gedâna kıl ey pâdişâh-ı hüsn ü cemâl
Ki devleti ezelf hüsn-i itibârundur

Dem-i bahârun ile dü cihanı hoş-dem iden
Nesîm-i gaaliye-i zülf-i müşg-bârundur

Hilâl halkasını gûş-i asumâna takan

Kamer yüzündeki Pervîn gûş-vârundur
Çemende reng viren lâleye yanağundur
Dilinde dâğ koyan âteş-i izârundur

Sürûr-i va'de-i yâra inanma sen Ahmed
Gama inan inanursan ki eski yârundur

Ahmed Paşa

Âşık olduk dâm-ı zülf-i yâre düşdü gönlümüz
Akla uyduk bir garîb âvâre düşdü gönlümüz

Gamdan âzâd olmağa bilmem ne çâre eylesek
Kaldı hayretde acep bîçâre düşdü gönlümüz

Âşık olmaktır yine evlâsı ammâ derd bu
Bir mülâyim âfet-i mekkâra düşdü gönlümüz

Çeşmi bir zahm urdu tîğ-ı gamze-i bürrân ile
Göz yumup açınca yüz bin pâre düşdü gönlümüz

Fârîğ olsak n'ola dilber sevmeden Nef'î gibi
Hüsni-i hulk-ı şâh-ı meh-dîdâra düşdü gönlümüz

Şevkımız yok zevk-i câm-ı lâ'l-i nâb-ı dilbere
Ş'r-i hâkân-ı şeker-güftâra düşdü gönlümüz

Hazret-i Sultân Murâd Hân-ı kerîmü's-şân kim
Şevk-i medhiyle garîb efkâra düşdü gönlümüz

Cüst ü cû etdik âlem-i endîşede
Iztırârî vâdî-i inkâra düşdü gönlümüz

Nef'î

Bu arsa-i cevlâna merdâne olan gelsin
Şem'-i ruhi cânâne pervâne olan gelsin

Tâ sâki-i devrânda bir câm-ı safâ için
Bu meclis-i irfâna mestâne olan gelsin

Bu bezm-i safâbahş-i akl eyleyemez idrâk
Yağmâya verip aklın dîvâne olan gelsin

Bünyâd-ı vücûdunu berbâd ü harâb edip
Mahveyleyüben vârin virane olan gelsin

Evsâf-ı sıfâtını tebdil için ey Zâtî
Esrâr-ı maâniden ferzâne olan gelsin

Zâtî

Bahâr boldu vü gül meyli kalmadı könlüm
Açıldı gonca vü liken açılmadı könlüm

Yüzün Hayalî bile vâlih irdi andak kim
Bahâr kelken ü kitkenni bilmedi könlüm

Yüzün nezâresi de mahv ü mest idi ya'ni
Ki gül çağida zamâni ayılmadi könlüm

Nevai gonce tilep könlüm agzin etti heves
Egerçi tapmadi likin yanılmadi könlüm

Ali Şir Nevaî

Hikmet ki derd-i aşkı îlâc-ı dil eylemiş
Kâfûr-u hüsnü şûle mizâc-ı dil eylemiş

Sermâye-dâd-ı kâle-fürûşân-ı hüsn ü nâz
Bâzâr-ı aşkı germ-i revâc-ı dil eylemiş

Mînâdan olsa tâk ü revâkı aceb midir
Gerdûn ki bunca kesr-i zücâc-ı dil eylemiş

Reşk âgeh-i sun' cevherî-i kârgâh-ı aşk
Ol dürr-ü pâki zîver-i tâc ü dil eylemiş

Ey Nâilî fürûğdih-i âlem-i vücûd
Kandîl-i âfitâbı sirâc-ı dil eylemiş

Nailî

Her gâh ki yâd-ı ruh-ı cânân iderin ben
Künc-i gamı bir demde gül-istân iderin ben

Bir dem mi geçer dîdelerim olmaya pür-hûn
Râz-ı dili bilmen nice pinhân iderin ben

Bu âteş-i hasret ki dil ü sînede vardır
Bir lâhzada bin âlemi sûzân iderin ben

Bu âh-ı pey-ender-pey eğer böyle kalursa
Bir gün feleğin cerhini viran iderin ben

Rağbet mi var erbâb-ı dile şimdi Neşâtî
Bî-hûde heman da'vi-i irfan iderin ben

Neşâtî

Ne dem ol gözleri mestâne gelür hâtırıma
İbtidâ sunduğu peymâne gelür hatırıma

Dest-i çevrinde nice yıllar o kaşı yayın
Çekdiğim çille-i merdâne gelür hatırıma

Bir mesel söyler o şuhu sararım fikri ile
Günde yüz bin kadar efsâne gelür hatırıma

Beni sevmez deyü bî-hûde sitem eylemesün
Sevmem ol meh-veşi de ya ne gelür hâtırıma

Dünyede Pertev-i hoş-gû gibi şâir olmaz
Yok eğer var ise bir dane gelür hatırıma

O siyeh zülf-i perişana dokundukça sabâ
Hâl-i zâr-i dil-i dîvâne gelür hâtırıma

Âteş-i aşk ile ben yandığımı andıkça
Şem ile hâlet-i pervane gelür hâtırıma

Bülbül-i gülşen-i aşkım ki gamıyla o gülün
Ne kafes ne heves-i lâne gelür hâtırıma
Ne zemân sohbeti açılsa o şûh-i mestin
İtdiği tavr-ı sefihâne gelür hâtırıma

Ne yalan söyleyim ol şûh ile hem-meclis iken
Ne bir ahabb ü ne bî-gâne gelür hâtırıma

Hâhiş-i zevk-i visalinle bilür misin aceb
Göricek ben seni cânâ ne gelür hatırıma

Derdimi dökmeğe dil-dâre tiz-elden Vâsîf
Mesken-i mahfi bizim hâne gelür hâtırıma

Enderunlu Vasîf

Nâr-ı dilden zâhir etsem bir şerer âlem yanar
Dursa bir dem sîne-i sûzânum içre gam yanar

Bu hamîde kadd ile yandum mahabbet odına

Bana nisbet mâh-ı nev nâr-ı şafakda kem yanar

Sanıma kan ağlamadan germ oldu nâr-ı hasretün
Düddur müjgânlarum bu dide-i pür-nem yanar

Kays'a eydün ben belâ destinde ser-gerdân iken
Ugrsamasun yanuma billâhi ol serssem yanar

Gel Hayâlî'nün teninde dâğ-ı İbrahim'e bak
Bu kadar ancak çerâğ-ı Hazret-i Edhem yanar

Hayalî

Tahammül mülkünü yıktın Hülagü Han mısın kafir
Aman dünyayı yaktın ateş-i suzan mısın kafir

Kız oğlan nazı nazın şeh-levend avazı avazın
Belasin bende bilmem kız mısın oğlan mısın kafir

Ne ma'ni gösterir duşundaki ol ateşin atlas
Ki ya'ni şu'le-i can-suz-ı hüsn ü an mısın kafir

Nedir bu gizli gizli ahlar çak-i giribanlar
Aceb bir şuha sen de aşık-ı nalan mısın kafir

Sana kimisi "canım" kimi cananım deyu söyler
Nesin sen doğru söyle can mısın canan mısın kafir

Şarab-ı ateşinin keyf-i ruyun şu'lelendirmiş
Bu haletle çerâğ-ı meclis-i mestan mısın kafir

Neden bakarsın sık sık böyle mir'at-ı mücellaya
Meğer sen dahi kendi hüsnüne hayran mısın kafir

Nedim-i zarı bir kafir esir etmiş işitmişdim
Sen ol cellad-ı din ol düşmen-i iman mısın kafir

Nedim

Gürce hınzırı a samsun-ı muazzam a köpek
Kande sen kande nighbani-i alem a köpek

Vay ol devlete kim ola mürebbisi anun
Bir senin gibideni cehl-i mücessem a köpek

Ne güne kaldı meded devlet-i Al-i Osman
Hey yazuk hey ne musibet bu ne matem a köpek

Ne ihanetdür o sadra bu zamanda ki anun
Olmaya sahibi bir Asaf-ı kerem a köpek

Hidmet-i devlete sair vüzeradan göreler
Bir fürumaye koca ayuyı akdem a köpek

Bu mahlallerde ki Bagdadı ala şah-ı Acem
Arz-ı rumu ede teshir Abaza hem a köpek

Sattınız iki soysuz bir olup hanlığı
Kimseyetmedünüz bu işe mahrem a köpek

Paymal eylediniz saltanatın ırzını hem

Yok yere oldu telef ol kadar adem a köpek
Hiç hanlık satılır mı hey edebsiz hain
Tutalım olmamış ol fitne muazzam a köpek

Sen kadar düşmen-i devlet mi olur a hınzır
Ne turur saltanatun sahibi bilsem a köpek

Ehl-i dil düşmeni din yoksulu bir melunsun
Öldürürlerse eğer can-be-cehennem a köpek

Böyle kalur mu soysuzlar elinde devlet
Noldu ya gayret-i şahenşeh-i azam a köpek

Hak götürdü arabı gitti hele dünyadan
Kim götürse akabince seni bilmem a köpek

File nacar meger yükledeler tabutunu
Çekemez cife-i murdarunu adem a köpek

Filler de çekemezse ne acep laşeni kim
Var mı bir sencileyin div-i mülahhem a köpek

Nef'i

Salalı 'anberîn zülfün gül üzre tâze reyhânı
Perîşân gönlüm ol dâmun olubdur zâr u hayrânı

Seher yüzün safâsından dem urdı ol safâdandur
Cihân u cân kamu Rûşen zihî envâr-ı Rahmânî

Gözün kanımı içdükçe sana efvân olur mihrüm
Ne efsûnlar kılur görgil sen ol câdû-yı fettânı

Senün zülfün kemendinde gönül cân kurtaram sanur
Ne olmaz fikre düşmüşdür gör âhir bu perîşânı

Saçun sevdâsıla binüm karanu gicemün hâli
Mutavveldür ü bes müşkil nice şerh ideyim anı

Nitekim şem'-i hicründe od ile su içindeyim
'Aceb subha nite iltem bu gice ben bu buhrânı

Görenler Ahmedî yaşın idicek nevha hicründe
Ne Nûh'ı zikr eylerler dahı ne mevc-i tûfânı

Ahmedi

Şarâb-ı nâb götürdükçe nîm-i hâb sana
Tutar elinde kadeh mâh ü âftâb sana

Cihanı etmeğe bir lahzada harâb sana
Yeter o nergis-i mahmur ü nîm-i hâb sana

Hazer gururdan ey âftâb-ı behçet kim
Zaman ola gele her zerreden hicâb sana

Yeter harâbi-yi rindâna bir nigeş sâkî
Giran gelürse eğer câm-ı pür şarâb sana

Düşerdi manzara-i çârtâk-ı nahvetten
Bu hüsn ile nazar etseydi âftâb sana

Nedir bu feyz-i sirayet ki sakiyâ vermiş
Lebin şarâba letafet şarâb nâb sana

Selâm-ı Nâili-yî zârdan mı incindin
Nedendir ey ham-ı ebru bu piç ü tâb sana

Nailî

Gül-sitân-ı dehre geldik reng yok bû kalmamış
Sây-e-endâz-ı kerem bir nahl-i dil-cû kalmamış

Eylemiş der-beste dükkânın tabîb-i rüzgâr
Hokka-i pîrûze-i gerdûnda dârû kalmamış

Teşne-gânın çâk çâk olmuş leb-i hâhiş-keri
Çeşme-sâr-ı merhametde bir içim su kalmamış

Kadrin anlar yok bilür yok her dür-i sencîdenin
Çârsû-yi kaabiliyyetde terâzû kalmamış

Ceyş-i gamdan kande itsün ilticâ ehl-i niyaz
Kal'a-i himmetde Nâbî burç ü bârû kalmamış

Nabî

Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana takatim var
Ne recâ-yı vasla gayret ne firaka kudretim var

Yanaymı mı hasretinden geçeyim mi ülfetinden

Hele derd ü firkatinden sana bin şikâyetim var

Nice etmem âh ü efgan beni yâre geçdi yârân
Nigeh etmez oldu cânân buna pek kasavetim var

Düşüb ol cefâ-şîâre gönül oldu pare pare
Çekerim gamın ne çâre geçemem mahabbetim var

Geziyordun eşbeh eşbeh dedi kim ki gördü peh peh
Beri gel ki sana ey meh dahi çok hikâyetim var

O meh işte bana nisbet idiyor seninle ülfet
Bana Vâsıf açma sohbet sana pek adâvetim var

Enderunlu Vasıf

Bâde gam verir bize biz âşık-ı dîvâneyiz
Gelmeden bu bezme câm-ı aşk ile mestâneyiz

Çekmeziz renc-i humârı ömrümüzde gerçi biz
Gam değil mahmûr olursak sâkî-i meyhâneyiz

Âşık-ı yek-reng ü rindân-güşâde-meşrebiz
Bezm-i hâs-ı vahdete hem bâde hem peymâneyiz

Hem gülüz hem bülbülüz germiyet-i aşk ile biz
Dâğ-ı derde şu'le vü şem'-i gama pervâneyiz

Rind-i aşkız hâsılı Nef'î-i bî-pervâ gibi

Âşinâya âşinâ bîgâneye bîgâneyiz

Nefî

Çün yüzün vasfı bülbüle düşdü
Bâğ arasına gulgule düşdü

Yanağı lutfun lâle öğerdi
Gülşen içinde gül güle düşdü

Zülfün ü halin her ki göre der
Sünbül-i terdir fülfüle düşdü

Şâh meğer kim cân dilemişdir
Uşda benim der kul kula düşdü

Dilbere kulluk bizlere lâyık
Haydar'a hizmet Düldül'e düşdü

Def'-i melâl edemedi bülbül
Şimdi işimiz mülmüle düşdü

Lebleri câmin söyledi Şeyhî
Şîşe safâdan kulkule düşdü

Şeyhî

Didüm kim dökmesün kanımı gamzen
Didi kanun döker cânun alur hem

Didüm ağzun ne güherdür bilinmez
Didi cân râzıdur va'llâhu a'lem

Perîşânam didüm zülfüne didi
Perîşânlık degül sevdâyiye kem

Didüm kim nesh ide mi hüsnüni hat
Didi nesh olmaz âyet k'ola muhkem

Didüm ağzun ile yüzün ne durur
Didi şorgör şekerle gül durur hem

Didüm zülfün neçün hamdur didi kim
'Aceb midür benefşe kim ola ham

Didüm kim hem-dem olsan Ahmedî'ye
Didi yitmez mi derdüm ana hem-dem

Ahmedî

Bî-dilem dilsitândan ayrıldum
Âh ki ârâm-ı cândan ayrıldum

Eşiği hasretinde hâk olsam
Yiridür ki âsumândan ayrıldum

Ne tan Ülker gibi inerse yaşum
Meh-i nâ-mihribândan ayrıldum

N'ola micmer gibi yanarsa içüm
Bezm-i şâh-ı cihândan ayrıldum

Gemi gibi denizde sergerdân

Yürürem bâd-bândan ayrıldum

Şeb-i mihnetde telh-îş oluban
Şem'-i şîrîn-zebândan ayrıldum

Sındı seng-i cefâda sabr ayağı
Düşdüm uş kârbândan ayrıldum

Bende Ahmed gibi garîbem kim
Cândan ü hânümândan ayrıldum

Ahmed Paşa

Sanmanız kim mihnet-i hicranı andım ağladım
Zevk-i vaslıyla geçen devranı andım ağladım

Gösterip cevrenden ağyara şikayet suretin
Subh olunca dün gece cananı andım ağladım

Vaiz eşkim havf-ı duzahdan sanır bilmez ki ben
Dilde olan ateş-i suzanı andım ağladım

Kimi tiğinden kimi hançerinden ağladı
Ben biraz ol gamze-i fettanı andım ağladım

Dam-ı gamdan olduğumdan giryemi sanman ki yar
Gayrılarla ettiği seyranı andım ağladım

Arz-ı mihrinden rakibin hande el verdi bana
Dildeki suz-ı gam-ı pinhanı andım ağladım

Himmet-i hubanı gördüm zıkr eder erbab-ı aşk
Sevdiğimden gördüğüm ihsanı andım ağladım

Ruhiya gülşende gördüm gülden ağlar andelip
Ben heman ol gonçe-i handanı andım ağladım

Bağdatlı Ruhi

Cihân-ârâ cihân içindedür arayı bilmezler
O mâhîler ki deryâ içredür deryâyı bilmezler

Harâbat ehline dûzah azâbın anma ey zâhid
Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı ferdâyı bilmezler

Şafak-gûn kan içinde dâgını seyr etse âşıklar
Güneşde zerre görmezler felekde ayı bilmezler

Hamîde kadlerine rişte-i eşki takub bunlar
Atarlar tîr-i maksûdu nedendür yayı bilmezler

Hayalî fakr şâlına çekenler cism-i uryânı
Anunla fahr ederler atlas ü dîbâyı bilmezler

Hayalî

Hevâyı ışka uyup kuy-ı yâre dek giderüz
Nesîm-i subha refîküz bahâre dek giderüz

Pelas-pâre-i rindî be-dûş ü kâse be-kef
Zekât-ı mey virilür bir diyâre dek giderüz

Tarîk-i fâkada hem-kefş olup Senâî'ye
Cenâb-ı Külhânî-i Lâyhâre dek giderüz

Verüp tezelzül-i Mansûrı sâk-ı arşa temâm
Hudâ Hudâ diyerek pâ-y-ı dâre dek giderüz

Ederse kand-ı lebün hâtır-ı mezâka hutûr
Diyâr-ı Mısra deĝül Kande-hâre dek giderüz

Felek girerse kef-i nâ'ilîye dâmânun
Senünle mahkeme-i Girdgâre dek giderüz

Nailî

Gamzen ne dem ki tiĝ çekip hûn-feşân olur
Uşşâk-ı dil-figâra ecel mihrîbân olur

Çeşmin o Kahraman-ı gazab-nâkdir senin
Kim hışmı zâil olsa dahi bî-emân olur

Kim gördü böyle Hindû-yı mest-i kemin-küşâ
Kim bir hadengi âfet-i can-ı cihan olur

Müjgânlarıyla seyreden ol ebruvanı der
Birden bu denlü tir nice der-kemân olur

Gamzen suâle başlasa uşşâka her müjen
Gûya lisân-ı hâl ile bir tercemân olur

Gamzen görür itâb ile öldürdüĝün bizi
Durmaz girişme dahi ana hem-zebân olur

Bu nâz u nigâh-ı tegâfûl ki sende var
Hızr olsa âşıkın sebeb-i terk-i cân olur

Sen böyle nâz u şîve satınca gedâlara
Narh-ı metâ-ı derd ü belâ râygân olur
Yeksân ise yanında seven sevmeyen seni
Hûbâna bu muâmeleden çok ziyân olur

Râzî değilse ger buna nâmûs-ı dilberî
Uşşâka derse böyle ihânet yamân olur

Her nâ-mahâlle ruhsat-ı nezzâre ya neden
Bir gün demez misin ki mahallinde kan olur

Dil bu hevâ ile kafes-i teng-i sînede
Mânend-i mürğ-i bâl-şikeste tapân olur

Kim gülşen-i ruhunda vere nağmeye karâr
Tâ ol zamân ki bâğ-ı cihân pür-hazân olur

Fikreyleyince dâm-ı girih-gîr-i zülfünü
Bir hâlet elverir ki kafes gülsitân olur

Zülfün mü ya gezende siyeh mâr-ı hambehâm
Kim pâsbân-ı genc-i nihân-ı miyân olur

Yahut hümâ şikâr edici şâhbâzdır
Dâim hevâ-yı sayd ile bî-âşiyân olur

Gâhi halka durur pîç ü tâb ile
Tuğr-yi hükm-i pâdişah-i hüsn ü ân olur

Gâhî ki deste deste yatur yerde gûyiyâ
Çârûb-ı âsîstân-ı memâlik-sitân olur

Ol safder-i yegâne ki tâb-ı mehâbeti
Cevşen-güdâz-ı Tehmeten ü Kahramân olur

Diller döyer mi görmeğe cenk içre nîzesin
Ol dem ki hûn-ı düşmen ucundan revân olur

Saflar düzüp hücûm edicek hayl-i düşmene
Dehşetle âsumân u zemîn pür-figân olur

Oklar sihâm-ı kavs-i kazâdan nişân verir
Peykân-ı tîr ise ecel-i nâgehân olur

Evc-i hevâda sıyt-ı çekâçâk-ı tîğdan
Âvâz-ı ra'd u sâika reh güm-künân olur

Sensin o saf-şiken ki yazılsa menâkıbın
Her muhtasar rivayeti bir dâsitân olur
Hakka benem ol nâdire-perver ki her sözüm
Bir tuhfe gibi elden ele armağân olur

Nef'î

Ey nâme sen ol mâh-likaadan mı gelürsün
Ey hühdüd-i ümmîd Sebâ'dan mı gelürsün

Âlûde-i hûndur yine dâmân ü girîbân
Ey gamze-i hûn-hâr gazâdan mı gelürsün

Şevkin var alub satmağa erbâb-ı niyâzi
Sevdâ-geri-i sûk-i Minâ'dan mı gelürsün

Teşrîfe bu şeb va'di var ol şem'-i ümîdin
Ey hâb-ı siyeh-baht aşâdan mı gelürsün

Bu secde-i bî-hûde nedir her kademinde
Ey hâme-i bî-mağz likaadan mı gelürsün

İtmiş sana dil-hastelerin hâleti te'sir
Ey çeşm-i siyeh dâr-ı şifâdan mı gelürsün

Her bir yere mûyundan akar âb-ı letâfet
Deryâ-yı letâfetde şînâdan mı gelürsün

Zâhid bizi tahvîf ile teşvîşe düşürme
Sen mahkeme-i rûz-i cezadan mı gelürsün
Bilsem ne için varmış idin kûyuna ey eşk
Tahrîk-i gazabdan mı recâdan mı gelürsün

Nâbî gazeli gibi hoş-âyendeliğin var
Ey bâd-ı revân-bahş Ruhâ'dan mı gelürsün

Nabî

Işk bir âhen kafes biz tûti-i gûyâsîyuz
Derd bir gül-zârdur biz bülbül-i şeydâsîyuz

On sekiz bin âlemi seyr eyledük ucdan uca
Milket-i sultânı iskun peyk-i reh-peymâsîyuz

Ka'rumuz gawâs-ı efkâr ü tasavvur bulımaz
Bizdedür dürr-i maâni ma'rifet deryâsîyuz

Bunu dir her beytümüz dâim zebfin-ı hâl ile
Hak bilür biz bahr-ı nazmun lü'lü-i lâlâsîyuz

Ş'rümüz esrarına vaakıf olan hayran olur
Zâtî'yâ âlemde ma'cûn-ı maârif tâsîyuz

Zâti

Fasl-ı bahârdır heves-i sebze-zâr edin
Bir lâle-çehre ile mey-i hoş-güvâr edin

Bir dem için de bin yaşamak arzu ise
Bir lâhza serv gibi çemende karâr edin

Nerkis gibi cihanda gözünüz bakar iken
Bir serv ayağına zer ü sîmi nisâr edin

Bir yıl idi ki gül gibi pinhân idi kadeh

Vaktidürür Necâtî gelin aşikâr edin

Necâtî

Gitdin ammâ ki kodun hasret ile câm bile
İstemem sensiz olan sohbet-i yârânı bile

Devr-i meclis bana gird-âb-ı belâdır sensiz
Mey-i rahşânı değil sâgar-ı gerdanı bile

Bağâ sensiz varamam çeşmime âteş görünür
Gül-i handanı değil serv-i hırâmânı bile

Sineden derd ile bir âh edeyin kim dönsün
Aksine çerh-i felek mihr-i dirahşânı bile

Hâr-ı firkatle Neşâtî-i hazinin vâ hayf
Dâmen-i ülfeti çâk oldu girîbanı bile

Neşâtî

Senin hâl-i izarından nişan anberde kalmıştır
Benim sûz-ı derunumdan eser micmerde kalmıştır

Ararlar nüsha-i adli gezerler câbecâ amma
O nüsha var ise sandûk-ı İskender’de kalmıştır

Deniler bozdular bîkr-i nizam-ı alemi şimdi
Nizam ancak efendi sûret-i defterde kalmıştır

Müheyya bezm-i işret bir kadehle al elim sâkî

Benimle yâr beyninde heman bir perde kalmıştır

N'ola hayran olursam rûz u şeb ayine-veş Vasîf
Hayal-i akl u fikrim sûret-i dilberde kalmıştır

Enderunlu Vasîf

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sihhat gibi

Ko bu ays u isreti çünkim fenâdur âkibet
Yâr-i baaki ister isen olmaya tâat gibi

Olsa kumlar sagisinca ömrüne hadd ü aded
Gelmeye bu sise-i çarh içre bir sâat gibi

Saltanat didükleri ancak cihân gavgaasidur
Olmaya baht u saâdet âlem-i vahdet gibi

Ger huzûr itmek dilesen ey Muhibbî fârig ol
Var midur vahdet makaami gûse-i uzlet gibi

Kanuni Sultan Süleyman (Muhibbî)

Bir kadehle bizi sâki gamdan âzâd eyledi
Şâd olsun gönlü anın gönlümü şâd eyledi

Bende idi bunca yıllar kaddine serv-i revan
Doğrulukla kulluk, ettiğiyçün âzâd eyledi

Husrev-i kûbân eden sen dilber-i şirin-lebi
Bisütun-ı aşk içinde beni Ferhâd eyledi

Od ile korkutma va'iz bizi kim Lâl-i nigâr
Cânımız bizüm oda yanmağa mu'tâd eyledi

naz getürdi hüsnünün davasın isbat etmeğe
ol ki yarin kaşını nun ve gözün sad eyledi

el deyüp aldı dehhani yok behaya canımı
sana bir buseye aldum deyüpad eyledi

İster isen milk-i hüsn âbâd ola dâd eylekim
Pâdişahlar dâd ile milkini âbâd eyledi

Dehhanî

Senden ırağ ey sanem şâm ü seher yanaram
Vaslunı arzûlaram dahi beter yanaram

Aşk ile şevkun odı cânuma kâr eyledi
Gör nice tâbende uş şems ü kamer yanaram

Senden ırağ olduğum bağrumı kan eyledi
Oldı gözümnden revân hûn-i ciğer yanaram

Şem'-i ruhün sûreti karşıma gelmişdürür
Şa'saasından bana şu'le düşer yanaram

Sabr ile ârâm-ı dil kapdı elimden gamun
Bâd-ı hevâdan değil gamdan eger yanaram

Çıkdı içinden tütün çerhi boyadı bütün
Gör ki ne âteşdeyem gör ne kadar yanaram

Yandığım ol yâra çün gizlü değil ben dahi
Her ne kadar kim anın gönlü diler yanaram

Müddei yanar dimiş gamda Nesîmî beli
Gamda yanan yârı yâr çünkü sever yanaram

Nesimî

Ya râb belayı aşk ile kıl aşına beni
Bir dem belâ-yı aşktan etme cüdâ beni

Az eyleme inâyetini ehli derdden
Yani ki çok belâlara kıl mübtelâ beni

Oldukça ben götürme belâdan iradetim
Ben isterim belâyı çü ister belâ beni

Gittikçe hüsnün eyle ziyâde nigarımın
Geldikçe derdine beter et müptelâ beni

Öyle zaîf kıl tenimi firkatinde kim
Vaslına mümkün ola getürmek saba beni

Nahvet kılıp nasib Fûzûlî gibi bana
Ya râb mukayyed eyleme mutlak bana beni

Fuzûlî

Gamzeler kim cân iline tîr-i müjgân yagdurur
Benzer ol tâtâra kim sihr ile bârân yagdurur

Fürkatünden gözlerüm geh yaş akıdur gâh kan
Yoluna îşar içün dürr ile mercân yagdurur

Dûd-ı âhumdan duyar agladugum halk-ı cihân
Kara yil esdükce bilürler ki tûfâna yagdurur

Ol kadar akdı gözümün yaşları kim geldi kan
Şimdiden gerü akan seyl-âbı kandan yagdurur

Leblerinün sâgarından sâkî-i 'îsî-nefes
Cür'a diyü ehl-i meclis üstine cân yagdurur

İşigünde âhum işiden döker göz yaşların
Nitekim kible yili esse firâvân yagdurur

San yagar bârân-ı hışm ile tekerk-i pür-belâ
Ol kemân-ebrû kaçan tîr ile peykân yagdurur

Zülfün ucından gönüller düşdügin gören sanur
Ejdehâdur kim agızdan nâr-ı sûzân yagdurur

Ey Necâtî kilik-i gevher-bâruna kıymet mi var
Dürr olur her katre kim ol ebr-i nîsân yagdurur

Necâtî

Hele îd oldu ol gül-gonce handân olduğun gördük
Demâg-ı telh-kâmın şekkeristan olduğun gördük

O sîm endâmı aldık halka-î ağûşa bir kerre
O elmâsın hele zîb-i nigin-dân olduğun gördük

Meh ü mihrin senin olsun felek biz îd-gehlerde
Hilâl ebrûların hurşîd-i tâbân olduğun gördük

O kâfir-beççe bir peymâne sahbâ sundu kim alıp
Derûn-i lâleden âteş fûrûzân olduğun gördük

Niyâz ü nâz ü nûş ü bahş ü ibrâm-ı kenâr ü bûs...
Bugün meclisde zevkin böyle tûfân olduğun gördük

Yalan olmaz o şûhun görmedik mey içtiğin ammâ
Bir iki kerrecik hem-bezm-i mestân olduğun gördük

Gülistân görmedik gül kokmadık ammâ ruhün meyden
Gül-ender-gül gülistân-der-gülistân olduğun gördük

Bi-hamdillâh yine kilik-i Nedîmâ-yı sühân-sâzın
Gazel-perdâz-ı bezm-i sadr-ı zî-şân olduğun gördük

Nedim

Âyine her gün koyar dil-dârı tenhâ koynuna
Nâz ile Yûsuf girür gûyâ Züleyhâ koynuna

Çıkmadı yârun lebi fikri dil-i ağyardan
Aldı ol lâ'li dirîgaa seng-i hârâ koynuna

Râh-ı gül-zâr-ı vefada cismine eden gubâr
Rûzigâr ile girür bir verd-i ra'nâ koynuna

Dâmenine seng alub kûh-sâr ceng etmek diler
Koyduguyçün makdemün nakşım sahra koynuna

Nice göz yaşı Hayalî aşk içinde oldu mahv
Girdiler ırmağlar gûyâ ki deryâ koynuna

Hayalî

- SON -